

20/07/2026

Η πρώτη ποιμαντική επίσκεψη του Κονίτσης Αλεξίου στην ιστορική Πυρσόγιαννη

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης

Στην πέτρινη αγκαλιά του Γράμμου, εκεί που τα βουνά της Ηπείρου φυλάσσουν ακόμη την ευωδία των παλαιών χρόνων και η τέχνη των περίφημων μαστόρων συνομιλεί με την πίστη των γενεών, η ιστορική Πυρσόγιαννη έζησε εχθές, Κυριακή 19 Ιουλίου 2026, την ευλογημένη ημέρα της πρώτης ποιμαντικής επισκέψεως του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ. Αλεξίου.

Ο Σεβασμιώτατος, συνοδευόμενος από τον Γενικό Αρχιερατικό Επίτροπο της Ιεράς Μητροπόλεως, Πρωτοπρεσβύτερο π. Νικόλαο Κωνσταντινίδη, προεξήρχε της Αρχιερατικής Θείας Λειτουργίας, κατά την Κυριακή των Αγίων Πατέρων της Δ΄ Οικουμενικής Συνόδου, στον μεγαλοπρεπή Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου, το καύχημα του χωριού και ένα από τα σπουδαιότερα μνημεία της εκκλησιαστικής και λαϊκής αρχιτεκτονικής της Ηπείρου.

Ο ναός, που δεσπόζει στην Πυρσόγιαννη, ανεγέρθηκε το 1905 στη θέση

παλαιότερου ναού του 1712 και αποτελεί ζωντανή μαρτυρία της πίστεως και της δημιουργικής πνοής των μαστόρων του τόπου. Το περίτεχνο ξυλόγλυπτο τέμπλο, έργο του φημισμένου Τουρνοβίτη ταλιαδόρου Βασιλείου Σκαλιστή, η λιτή και αρχοντική ζωγραφική διακόσμηση του Σέρβου ζωγράφου Νίκολιτς, καθώς και οι δεσποτικές εικόνες των Χιονιαδιτών αγιογράφων Χριστοδούλου και Θωμά συνθέτουν ένα σπάνιο σύνολο που αποπνέει την αρχοντιά της ηπειρωτικής τέχνης.

Η ζωντανή αυτή εκκλησιαστική παράδοση συνεχίζει να διατηρείται χάρη στην αφοσίωση και την αγάπη των ανθρώπων του τόπου. Ψυχή της ενορίας είναι ο Εκκλησιαστικός Επίτροπος κ. Γεώργιος Τσούβαλης, ο οποίος, με ακούραστο ζήλο, μεράκι και βαθύ σεβασμό προς την εκκλησιαστική κληρονομιά, εργάζεται καθημερινά για τη φροντίδα, την ευπρέπεια και τη διατήρηση των πολλών ιερών ναών και εξωκλησίων της Πυρσόγιαννης, συνεχίζοντας έμπρακτα μία παράδοση που παραδόθηκε από γενεά σε γενεά.

Η Πυρσόγιαννη, χτισμένη στις πλαγιές του Γράμμου, σε υψόμετρο 860 μέτρων και σε μικρή απόσταση από την Κόνιτσα, δεν είναι μόνον ένας τόπος με πλούσια ιστορία. Είναι η πατρίδα των ξακουστών περιπλανώμενων μαστόρων της πέτρας, που από τον 17ο αιώνα οργανώνονταν στα περίφημα «μπουλούκια» και περιόδευαν σε κάθε γωνιά της Βαλκανικής, ανεγείροντας γεφύρια, ναούς, μοναστήρια και αρχοντικά, μεταμορφώνοντας την άψυχη πέτρα σε έργο τέχνης και μαρτυρία πολιτισμού.

Ανάμεσα στους λιγοστούς πλέον κατοίκους που παραμένουν στην ιστορική Πυρσόγιαννη, ξεχωρίζει η μοναδική οικογένεια με παιδιά που ζει μόνιμα στο χωριό, μία πολύτεκνη οικογένεια με τέσσερα μικρά παιδιά, η οποία αποτελεί μία σπάνια μαρτυρία ζωής και ελπίδος στην ακριτική αυτή γωνιά της Ηπείρου. Κόντρα στις αντιξοότητες της παραμεθορίου, στην απόσταση, στις δυσκολίες της καθημερινότητας και στο βάρος της δημογραφικής συρρικνώσεως, οι γονείς αυτοί επιλέγουν να παραμένουν, να δημιουργούν και να μεγαλώνουν τα παιδιά τους με πίστη και αξιοπρέπεια, δίνοντας μία σιωπηλή, αλλά συγκλονιστική μαρτυρία ότι η ζωή μπορεί να συνεχίζεται και στα πιο δυσπρόσιτα σημεία της πατρίδος μας.

Η παρουσία αυτής της οικογενείας δεν είναι μόνον μία προσωπική επιλογή· είναι ένα μήνυμα. Ένα μήνυμα προς όλους ότι τα ακριτικά χωριά δεν σβήνουν μόνον από το πέρασμα του χρόνου, αλλά μπορούν να ξαναβρούν πνοή όταν υπάρχουν άνθρωποι που τολμούν να μείνουν και να δημιουργήσουν. Παράλληλα, η σιωπηλή αυτή παρουσία φθάνει ως ένα βαθύ ερώτημα προς την Πολιτεία: πόση στήριξη προσφέρουμε άραγε σε εκείνους που κρατούν ζωντανή την ακριτική γη, ενισχύουν την πολύτεκνη οικογένεια και αγωνίζονται ενάντια στη δημογραφική ερήμωση;

Στον τόπο αυτόν, όπου κάθε λιθάρι μοιάζει να διηγείται τον μόχθο και την πίστη των προγόνων, η σημερινή Αρχιερατική Θεία Λειτουργία προσέλαβε ιδιαίτερο συμβολισμό. Την ενορία τίμησε, επίσης, με την παρουσία του ο αιδεσιμολογιώτατος **Πρεσβύτερος π. Ηλίας Νάτσης**, ενώ το ιερό αναλόγιο διηκόνησε με κατάνυξη ο Πρωτοψάλτης κ. Χρύσανθος Σιχλιμοίρης, αποδίδοντας τους ύμνους της ημέρας με την πρέπουσα μεγαλοπρέπεια.

Στο κήρυγμά του, ο Σεβασμιώτατος αναφέρθηκε στη μεγάλη δεσποτική σημασία της ημέρας, καθώς η Εκκλησία μας τιμά τους Αγίους Πατέρες της Δ΄ Οικουμενικής Συνόδου, οι οποίοι, φωτιζόμενοι από το Πανάγιο Πνεύμα, διετύπωσαν με σαφήνεια το δόγμα περί του Θεανθρώπου Χριστού και διέσωσαν ανόθευτη την πίστη της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Εξηγώντας τη βαθιά θεολογική σημασία της διδασκαλίας τους, εστάθη στη γνωστή πατερική ρήση «το απρόσληπτον και αθεράπευτον», επισημαίνοντας ότι ο Χριστός προσέλαβε ολόκληρη την ανθρώπινη φύση, ώστε να θεραπεύσει ολόκληρο τον άνθρωπο. Η σωτηρία, υπογράμμισε, δεν είναι μία θεωρητική έννοια, αλλά μία θεραπευτική πορεία που αρχίζει με τη μετάνοια, την κάθαρση της καρδιάς, τη συμμετοχή στα μυστήρια της Εκκλησίας και την αδιάκοπη προσπάθεια για αλλαγή τρόπου ζωής. Μόνον τότε ο άνθρωπος γίνεται δεκτικός του φωτισμού του Αγίου Πνεύματος και πορεύεται προς τον αγιασμό, που είναι ο προορισμός κάθε χριστιανού.

Με αφορμή τα μνημόσυνα που ακολούθησαν, ο Σεβασμιώτατος μίλησε για την

ανεκτίμητη αξία της προσευχής υπέρ των κεκοιμημένων, τονίζοντας ότι η μνήμη τους παραμένει ζωντανή μέσα στη λειτουργική ζωή της Εκκλησίας. Όπως οι πρόγονοί μας παρέδωσαν ακέραιη την πίστη και την παράδοση, έτσι και εμείς οφείλουμε να τους ανταποδίδουμε το χρέος της ευγνωμοσύνης με προσευχή και συμμετοχή στη Θεία Ευχαριστία, εναποθέτοντας την ελπίδα μας στην κοινή Ανάσταση.

Στο τέλος της Θείας Λειτουργίας τελέσθηκε **το Μνημόσυνο του μακαριστού πατρός Σπυρίδωνος Γιαντσούλη** και της πρεσβυτέρας του Έλλης, καθώς και του αιμνήστου μεγάλου ευεργέτου της Πυρσόγιαννης Βασιλείου Παπαγεωργίου και της συζύγου του Φανής, υπέρ αναπαύσεως των ψυχών τους.

Καθώς οι τελευταίοι ήχοι της Απολύσεως έσβηναν κάτω από τον καταγάλανο

ουρανό του Γράμμου και η καμπάνα του Αγίου Γεωργίου αντηχούσε στις πέτρινες γειτονιές του χωριού, έμενε στις καρδιές των πιστών η γλυκειά βεβαιότητα ότι υπάρχουν ακόμη τόποι, όπου η πίστη δεν είναι ανάμνηση, αλλά βίωμα· όπου η πέτρα γίνεται προσευχή, η παράδοση γίνεται μνήμη ζώσα και η Εκκλησία συνεχίζει να συνδέει τις γενεές «εν τη ενότητι της πίστεως και τη κοινωνία του Αγίου Πνεύματος».

Η πρώτη ποιμαντική παρουσία του Σεβασμιωτάτου κ. Αλεξίου στην Πυρσόγιαννη έμεινε έτσι χαραγμένη όχι μόνον ως ένα σημαντικό εκκλησιαστικό γεγονός, αλλά και ως μία ημέρα που συνάντησε την ιστορία, την παράδοση και τη ζωντανή πίστη του ευλογημένου αυτού τόπου.

Στεκόμενος κανείς μέσα στον **μεγαλοπρεπή Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου** και ατενίζοντας το δημιούργημα των παλαιών μαστόρων, δύσκολα μπορεί να μην οδηγηθεί σε έναν βαθύτερο προβληματισμό. Πως είναι δυνατόν οι παλαιές γενεές, μέσα σε χρόνους στερήσεως, φτώχειας, ξενιτιάς και αμέτρητων δυσκολιών, χωρίς τα τεχνολογικά μέσα, τα σύγχρονα εργαλεία και τις δυνατότητες που διαθέτουμε σήμερα, κατόρθωσαν να ανεγείρουν ναούς και μοναστήρια που μέχρι σήμερα θαυμάζονται ως κομψοτεχνήματα πίστεως και τέχνης;

Και πως συμβαίνει εμείς, με αφθονία μέσων, γνώσεων και ευκολιών, να

δυσκολευόμαστε πολλές φορές ακόμη και να διαφυλάξουμε ή να συντηρήσουμε εκείνα που μας παρέδωσαν;

Ίσως η απάντηση να μη βρίσκεται στην πρόοδο της τεχνολογίας, αλλά στο μέτρο της πίστεως και της θυσιαστικής διαθέσεως. Οι παλαιοί μαστόροι δεν έκτιζαν απλώς οικοδομήματα· ασκούσαν διακόνημα. Κάθε λίθος που τοποθετούσαν ήταν μία σιωπηλή προσευχή, κάθε σμίλη μία ομολογία πίστεως. Δεν προσέφεραν στον Θεό το περίσσευμα του χρόνου ή των δυνάμεών τους, αλλά το καλύτερο που μπορούσαν να δημιουργήσουν, έστω κι αν αυτό απαιτούσε κόπο, θυσία και προσωπική στέρση. Γι' αυτό και τα δημιουργήματά τους αντέχουν μέχρι σήμερα, όχι μόνον επειδή είναι τεχνικώς άρτια, αλλά κυρίως επειδή θεμελιώθηκαν πάνω στην πίστη, την ευλάβεια και την αγάπη προς τον Θεό.

Ας μείνει, λοιπόν, η Πυρσόγιαννη και ο μεγαλοπρεπής Ναός του Αγίου Γεωργίου όχι μόνον ως μνημείο μιάς σπουδαίας τεχνικής παραδόσεως, αλλά και ως μία διαρκής υπενθύμιση ότι τα αληθινά μεγάλα έργα γεννώνται όταν ο άνθρωπος εργάζεται εις δόξαν Θεού και όχι εις έπαινον ανθρώπων. Γιατί τελικά κάθε γενεά δεν κρίνεται από τα μέσα που διαθέτει, αλλά από την πίστη με την οποία μεταμορφώνει τα μέσα αυτά σε παρακαταθήκη αιώνια για εκείνους που θα ακολουθήσουν.

Φωτογραφικό υλικό: Χρήστος Χαλιγιάννης

